

**Nærøyfjorden
verneområdestyre**

Postadresse
Nærøyfjorden verneområdestyre
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Besøksadresse
Fjordsenteret
5745 Aurland

Kontakt
Sentralbord: +47 57 64 30 00
Direkte: +47 5764 3134

fmvlpost@fylkesmannen.no
www.nasjonalparkstyre.no/naroyfjorden

Ottar Stegen
Heggviksvåi 7
5745 AURLAND

Sakshandsamar Jorunn Vallestad

Vår ref. 2020/3927-0 432.2

Dykker ref.

Dato 24.06.2021

Dispensasjon - Delegert vedtak - Nærøyfjorden landskapsvernombåde - Øvste Stigen - drenering av vatn - Ottar Stegen

Sender vedlagt delegert vedtak frå Nærøyfjorden verneområdestyre.

Informasjon om klagerett

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av partar i saka eller andre som har rettsleg klageinteresse med ein frist på 3 veker jf. forvaltningslova §§ 28-29. Klagen skal rettast til Miljødirektoratet, men sendast via verneområdestyret v/sekretariatet, som kan gje nærmare opplysningar om klagerett og rett til og sjå saksdokument.

Med helsing

Jorunn Vallestad
verneområdeforvaltar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Arkivsaksnr: 2020/3927-0

Sakshandsamar: Jorunn Vallestad

Dato: 08.04.2021

Utval	Delegeringssak (DS)
Nærøyfjorden verneområdestyre	

Delegert vedtak - Nærøyfjorden landskapsvernombord - Øvste Stigen - drenering av vatn - Ottar Stegen

Delegert vedtak

**I medhald av delegeringsreglement vedteke av Nærøyfjorden verneområdestyre
30.11.2015, vert det gjort fylgjande vedtak:**

Nærøyfjorden verneområdestyre gir Ottar Stegen løyve til å grave dreneringsgrøfter på Stigen, og til å bruke gravemaskin for å drenere vatn som fyller seg opp i kjellaren på løa på Øvste Stigen og på innmarka framfor løa. Løyve er gjeve med heimel i verneforskrifta for Nærøyfjorden landskapsvernombord og naturmangfaldlova § 48 første ledd og første alternativ.

Løyve gjeld med fylgjande vilkår:

- Grøftene skal leggjast om lag som vist på kartet. Dei kan vere totalt rundt 60 meter lange, og ein ca. 1 meter djupe.
- Bruk av gravemaskin skal avgrensast til det som er naudsynt for drenering av vatn som samlar seg i og utanfor løa.
- Alle grøfter skal vere lukka, og torva skal leggast attende over dreneringsgrøftene.
- Det kan brukast lecakuler som dreneringsmateriale i grøftene.
- Dersom grøfta blir avslutta i bakkemuren, må røyret først gjennom muren utan å øydeleggje den, og røyrenden skjulast med stein på nedsida av muren. Korleis dette best kan løysast skal avtalast i dialog med forvaltar.
- Rapport med bilde av tiltaket skal sendast til sekretariatet når arbeidet er slutført.

Tiltakshavar har plikt til å vise varsemd og til straks å melde frå til Vestland fylkeskommune ved seksjon for kulturavv dersom det under arbeid vert støytt på automatisk freda kulturminne jf. lov om kulturminne § 8, 2. ledd.

Nærøyfjorden verneområdestyre

Dette løyvet er berre behandla etter verneforskrifta. Søkjar må ta kontakt med Aurland kommune for å søkja om løyve til tiltaket etter anna lovverk.

Saksopplysningar

Dokument som bakgrunn for saka:

- Søknad frå Ottar og Irene Stegen om løyve til å bruke gravemaskin for å drenere vekk vatn ved Låni på Øvste Stegen, datert 08.03.2021
- Løyve til å bruke gravemaskin i høve restaurering av grunnmuren til løa på Øvste Stegen og drenering av overflatevatn, og oppsetjing av ny låvebru og midlertidig utedo, gitt 17.06.2020.

Søknaden blir vurdert etter:

- Forskrift om vern av Nærøyfjorden landskapsvernområde av 08.11.2002
- Naturmangfaldlova av 19. juni 2009
- Forvaltningsplan for Nærøyfjorden, rapport nr. 1 – 2008

Ottar Stegen har søkt om og fått løyve til å restaurere løa på Øvste Stegen. I same anledning sökte dei og fekk løyve til å drenere vekk vatn som samla seg framom løa, i vegen som går til Beitelen og området under vegen mot våningshuset. Planen for å løyse dette var å grave ned eit røyr frå ein bekk litt lenger oppe i bakken, over innmarka, gjennom grinda og fram til skrenten nedanfor innmarka.

Under arbeidet med restaurering oppdaga dei at det ikkje berre var utanfor løa det var eit problem med vatn. Dei såg at vatnet tok vegen inn i fjøsen og møkakjellaren. Etter at møkakjellaren vart tømd for mørk sommaren 2020, seig det inn vatn heile tida. I løpet av sommaren og hausten 2020, vart den tømt for vatn fem gongar.

Figur 1. Møkakjellaren full av vatn.

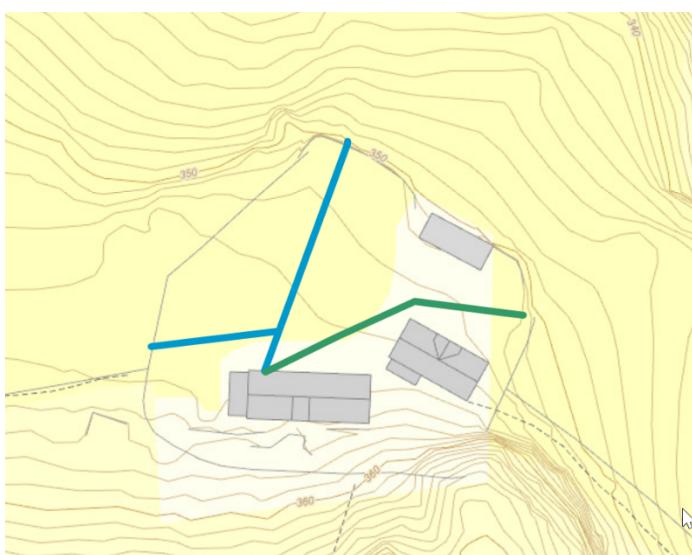
Nærøyfjorden verneområdestyre

På bakgrunn av dette vart ikkje dreneringa utført som omsøkt, då det er sannsynleg at problema med vatn i og utanfor løa heng saman, og den omsøkte dreneringa ville vore til liten hjelp. Irene og Ottar Stegen søker no om drenering både av vatnet som kjem inn i fjøsen og i området rundt.

Figur 2. Vatn samlar seg på marka framfor møkakjellaren og mot grinda.

Det har blitt gjennomført synfaring for å sjå korleis grøftinga kan gjennomførast. Då vart det konkludert med at det beste sannsynlegvis er ei grøft rett fram frå inngangen til møkakjellaren, ca 40 meter, og ut gjennom bakkemuren (figur 3). Dersom det er vanskeleg å grave djup nok grøft den vegen kan eit alternativ vere å legge grøfta slik at den går nedanfor våningshuset. I tillegg trengs det ei grøft frå gjerdet og bort til den andre grøfta (ca 20 meter). Det er vanskeleg å sjå kor vatnet kjem frå, og å prøve å drenere på ovansida av løa for å hindre vatnet i å renne inn i løa vil vere ein krevjande jobb som vil medføre mykje større inngrep i terrenget enn å drenere vatnet ut av løa. Det er lite tilgang på eigna stein i området, og det blir derfor søkt om å fly inn lecakuler som fyllmasse og dreneringsmasse i grøftene.

Figur 3. Blå strek viser ca plassering av grøfter. Grøn strek viser alternativ plassering dersom den andre plasseringa skulle vise seg å vere vanskeleg å gjennomføre.

Lovgrunnlaget

Føremålet i Nærøyfjorden landskapsvernområde er definert i verneforskrifta § 2:
«Føremålet med Nærøyfjorden landskapsvernområde er å ta vare på eit vakkert og eigenarta natur- og kulturlandskap frå fjord til fjell i eit storfelt isbreutforma landskap med eit mangfald av plante- og dyreliv og der eit kulturlandskap med slåtteteigar, beitelandskap, stølsområde, gardsbruk og kulturminne, skapt gjennom aktiv landbruks-drift, utgjer ein vesentleg del av landskapets karakter».

Alle inngrep eller tiltak som kan endre eller verke inn på landskapets art eller karakter er forbode. Dette gjeld mellom anna drenering og anna form for tørrlegging, masseuttak, utfylling, planering og lagring av masse.

Forvaltninga kan i særskilte høve vurdera om det er heimel til tiltak etter naturmangfaldlova § 48 fyrste ledd og fyrste alternativ som seier at «Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak frå et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig».

Etter naturmangfaldlova (nml) § 7 skal prinsippa i §§ 8-12 leggjast til grunn ved utøving av offentleg mynde, og det skal koma fram av vedtaket korleis prinsippa er vurdert og vektlagt i saka.

Vurdering

Høgdegardane på Stigen er eit viktig landskapselement i Nærøyfjorden landskapsvernområde, og bevaring av kulturlandskapet er eit viktig føremål med vernet. Den gamle løa på Øvste Stigen er eit viktig kulturminne som det er positivt at blir restaurert. I det høve er det også heilt naturleg å gjere noko med dreneringa for å hindre at vatn samlar seg både i og utanfor løa.

Kunnskapen om området er henta frå forvalningsplan, synfaringar og tidlegare erfaring med skjøtsel av kulturlandskapet på Øvste Stigen. Den einaste trua arten som er registrert i området (Naturbase 08.04.2021) er stor bloddråpesvermar, som er vurdert til å vere sterkt trua (EN) i Norsk raudliste for artar. Denne arten er ikkje forventa å bli negativt påverka av tiltaket. Stor bloddråpesvermar er knytt til lysåpen, blomsterrik mark, og den største trusselen er tap av slåtte- og beiteenger i kulturlandskapet, gjengroing, gjødsling og oppdyrkning. Drenering av innmarka vil gjere skjøtselsarbeidet lettare, slik at kulturlandskapet blir tatt vare på. Det er ikkje forventa å finne andre trua artar som vil bli negativt påverka av inngrepet. Kunnskapsgrunnlaget jf. nml § 8 er vurdert som godt nok for å vurdere saka, og føre-var-prinsippet jf. nml. § 9 er difor ikkje vektlagt i saka.

Det er til saman behov for å grave rundt 60 meter grøft. For å komme ned til nivået der vatnet samlar seg, og få nok helling på grøftene, må dei vere opp til ein meter djupe på det djupaste. Dette er eit omfattande arbeid, og det er forståeleg at det er ynskje om å bruke ei

lita gravemaskin for å gjennomføre arbeidet. Det vil vere behov for drenerande massar til å fylle i grøftene. Å finne dette i terrenget vil vere vanskeleg, og innebere store terrengeinngrep. Det kunne vore aktuelt å fly opp stein, men dette er tungt og ville kravd mange turar. I staden ynskjer tiltakshavar å bruke lecakuler i grøftene. Dette er ikkje ideelt sidan det ikkje er eit materiale som er naturleg i området, og ein kan på lang sikt vente at noko av lecakulene kan komme opp til overflata og bli synlege. Fordelen er at lecakuler er mykje lettare å frakte og jobbe med enn pukk og stein, og krev dermed mindre flyging. Lecakuler er eit naturprodukt framstilt av leire og utgjer sånn sett ikkje noko forureiningsfare. Tiltakshavar må ha helikopter for å frakte opp material til det resterande arbeidet med restaurering av løa, og ynskjer då å ta nokon ekstra hiv for å få opp gravemaskin og lecakuler til grøftene. Bruk av ei lita gravemaskin og lecakuler blir i dette tilfellet vurdert til å vere ein miljømessig akseptabel metode for å gjennomføre grøftinga, jf. nml. § 12.

Grøfting for å leie vekk vatn som samlar seg i løa og på innmarka blir vurdert som positivt for å ta vare på kulturlandskapet og kulturminne. Forvaltar vurdere at grøftinga ikkje vil gje auka belastning på økosystemet, jf. nml. §10. Det er ikkje venta at tiltaket vil føre til skade på naturverdiane, og nml. §11 er difor vurdert som lite aktuell for denne saka.

Tiltaket er ikkje i strid med formålet med vernet og vil ikkje påverke verneverdiane nemneverdig. Forvaltar vurderer derfor at tiltaket er i tråd med det forvaltinga kan gje dispensasjon til etter naturmangfaldlova § 48 første ledd og første alternativ.

Konklusjon

På bakgrunn av vurderingane etter verneforskrifta og naturmangfaldlova §§ 8 – 12, meiner forvaltar det kan gjevast løyve til grøftinga med heimel i verneforskrifta og naturmangfaldlova § 48.